

การศึกษาสมรรถนะของนักศึกษาสหกิจศึกษา เปรียบเทียบระหว่างสถานประกอบการ อาจารย์นิเทศ และ
นักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต

Study of the Competencies of Cooperative Education Students: A Comparison among
Employers, Instructors, and Cooperative Education Students from Prince of Songkla
University, Phuket Campus

กมลวรรณ แสงทอง¹ และ ณัฐพงศ์ ทองเทพ^{2*}

Kamonwan Sangtong¹ and Nattapong Tongtep^{2*}

บทคัดย่อ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต มีนโยบายขับเคลื่อนการจัดการจัดหลักสูตรสหกิจศึกษาและการศึกษา
เชิงบูรณาการกับการทำงาน และตระหนักถึงความสำคัญในการส่งนักศึกษาไปปฏิบัติงานในสถานประกอบการ เพื่อให้
นักศึกษามีสมรรถนะพร้อมสู่โลกแห่งการทำงานจริง งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อวิเคราะห์ผลการประเมินการ
นิเทศนักศึกษาสหกิจศึกษา โดยสถานประกอบการ อาจารย์นิเทศ และนักศึกษาสหกิจศึกษา และ 2) เพื่อเปรียบเทียบ
มุมมองระหว่างสถานประกอบการ อาจารย์นิเทศ และนักศึกษาสหกิจศึกษา ที่มีต่อสมรรถนะของนักศึกษาสหกิจศึกษา
จากรวบรวมผลการปฏิบัติงานสหกิจศึกษาของนักศึกษา ในปีการศึกษา 2565 โดยใช้แบบประเมินการนิเทศนักศึกษา
สหกิจศึกษา ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ ประชากรกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย พี่เลี้ยงในสถาน
ประกอบการ 104 คน อาจารย์นิเทศ 64 คน และนักศึกษา 164 คน นำข้อมูลมาวิเคราะห์ และประมวลผลตามหลัก
สถิติเชิงพรรณนา ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะของ
นักศึกษาสหกิจศึกษาในภาพรวม มุมมองอาจารย์นิเทศสูงกว่าสถานประกอบการและนักศึกษา โดยอยู่ในระดับมาก
ที่สุดทุกด้าน ได้แก่ การพัฒนาตนเองด้าน soft skills ด้าน hard skills และความประพฤติ คุณธรรม จริยธรรม และ
การปฏิบัติตามระเบียบวินัยขององค์กร ยกเว้นความก้าวหน้าของการจัดทำรายงาน ที่อาจารย์นิเทศยังมองว่านักศึกษา
ควรเสริมทักษะการจัดทำรายงานให้มีความก้าวหน้าและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า สถานประกอบการ
และอาจารย์นิเทศ มีความคิดเห็นตรงกันว่า นักศึกษามีการพัฒนาตนเองด้าน hard skills สูงกว่าด้าน soft skills
หลักสูตรจึงควรเสริมทักษะให้กับนักศึกษาทางด้าน soft skills เพื่อตอบสนองต่อความคาดหวังของสถานประกอบการ
และนำไปสู่การผลิตบัณฑิตที่มีศักยภาพและสมรรถนะสูง

คำสำคัญ: สหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน, สถานประกอบการ, อาจารย์นิเทศ,
นักศึกษาสหกิจศึกษา, สมรรถนะ

Article Info: Received 25 November, 2023; Received in revised form 29 February, 2024; Accepted 1 March, 2024

¹ นักวิชาการอุดมศึกษา งานสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต อีเมล: kamonwan.sa@phuket.psu.ac.th

Higher Education Officer, Academic Support Division, Prince of Songkla University, Phuket Campus

Email: kamonwan.sa@phuket.psu.ac.th

² อาจารย์ประจำวิทยาลัยการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต

Lecturer in College of Computing, Prince of Songkla University, Phuket Campus

Email: nattapong.t@phuket.psu.ac.th

* Corresponding Author

Abstract

Prince of Songkla University, Phuket Campus, has a policy to promote cooperative education and work-integrated learning, emphasizing the importance of sending students to obtain practical work experience in order to prepare them for the real world. The research objective of this paper is 1) to analyze the evaluation results of cooperative education student from the perspectives of the employers, instructors, and cooperative education students, and 2) to compare three different perspectives on the competencies of cooperative education students. Data was collected by gathering student performance questionnaires from these three groups during the academic year 2022. Questionnaires were verified by professionals and responded by 104 employers, 64 instructors, and 164 students. Statistical analysis was conducted, including frequency distribution, mean calculation, and standard deviation. The research findings indicate that, overall, the cooperative education students' competencies were perceived to be the highest by the instructors, less high by the employers, and lowest by the students themselves. The competencies that showed the most significant development across all perspectives were self-development in soft skills, hard skills, ethical and moral behavior, and adherence to organizational discipline. The area that showed most room for improvement, as perceived by instructors, was in the students' ability to produce comprehensive and advanced reports. There was a consensus between the employers and the instructors that students had stronger development in hard skills than in soft skills. Therefore, it is recommended that the curriculum should focus more in future on enhancing students' soft skills, to better meet the expectations of employers by developing graduates with higher competency and greater potential.

Keywords: cooperative and work integrated education: CWIE, corporations, instructors, cooperative education students, competency

บทนำ

ปัจจุบัน สถานการณ์ทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาหลายแห่ง มีนโยบายขับเคลื่อนการจัดหลักสูตร สหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (cooperative and work integrated education: CWIE) โดยตระหนักถึงความสำคัญในการส่งนักศึกษาไปปฏิบัติงานในสถานประกอบการ นักศึกษาจึงจำเป็นต้องมี สมรรถนะพร้อมสู่โลกแห่งการทำงานจริงได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม มีนโยบายส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดหลักสูตร สหกิจ ศึกษาและการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (cooperative and work integrated education: CWIE)

ให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด มีระบบ เพื่อนำไปสู่การผลิตบัณฑิตที่มีศักยภาพและสมรรถนะสูง สามารถปฏิบัติงานได้จริง ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน เป็นที่ยอมรับทั้งในระดับประเทศและระดับสากล (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม [อว.], 2565)

รัฐบาลไทยกำหนดยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศระยะยาว และนำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยกำหนดให้มีพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ การวิจัย และนวัตกรรม สภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ เห็นชอบกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2566-2570 เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางนโยบายที่ครอบคลุมแผนด้านการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. 2564-2570 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2566-2570 และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2566-2570 จึงเป็นกรอบแนวทางการพัฒนาระบบอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศที่สำคัญ ที่จะส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการ ยกระดับความสามารถในการแข่งขัน โดยมียุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อน 4 ยุทธศาสตร์ ซึ่งยุทธศาสตร์ที่ 4 ว่าด้วยการพัฒนากำลังคน สถาบันอุดมศึกษา และสถาบันวิจัยให้เป็นฐานขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ (อว., 2566)

Karsten (2018) กล่าวว่า สหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (cooperative and work integrated education: CWIE) เกิดขึ้นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2449 ที่มหาวิทยาลัยซินซินแนติ สหรัฐอเมริกา เมื่อ Herman Schneider ได้เสนอแนะแนวคิดการเสริมสร้างประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ ที่เรียกว่า “แผนสหกิจศึกษา” ซึ่งแนวคิดดังกล่าวได้รับความสนใจ โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชีย เนื่องจากแนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับปรัชญาของการศึกษา นอกจากนี้ นักวิชาการหลายท่านได้ศึกษาและให้ความหมายของ สหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (cooperative and work integrated education: CWIE) เช่น Khampirat (2016) กล่าวว่า CWIE เป็นโปรแกรมการศึกษาเชิงบูรณาการที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง สามารถเชื่อมโยงความรู้ในชั้นเรียนของผู้เรียนเข้ากับโลกแห่งการทำงานจริง ผ่านตำแหน่งงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งเป้าประสงค์ให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานการศึกษาระดับสากล ในส่วนของประเทศไทยนั้น คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา (2565) ได้กล่าวไว้ว่า สหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (cooperative and work integrated education: CWIE) เป็นการจัดการศึกษาเชิงประสบการณ์ (experiential education) อิงฐานสมรรถนะ (competencies-based) ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันออกแบบและร่วมพัฒนา (co-design) โดยให้นักศึกษาได้เรียนในสถาบันอุดมศึกษาควบคู่กับการไปปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ เพื่อให้ศึกษามีสมรรถนะพร้อมสู่โลกแห่งการทำงานจริงได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา นอกจากนี้ สหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน เป็นระบบการศึกษาที่จัดให้มีการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาสลับกับการมีประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติงานจริง ณ สถานประกอบการ โดยการผสมผสานการเรียนกับการทำงานเพื่อให้บัณฑิตพร้อมปฏิบัติงานได้ทันทีที่สำเร็จการศึกษา ถือเป็นพันธกิจสัมพันธ์ (engagement) ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิตตาม

มาตรฐานวิชาการและมาตรฐานวิชาชีพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและสถานประกอบการ โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ได้แก่ 1) เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้และเสริมสร้างประสบการณ์วิชาการ วิชาชีพ และวิชาชีพชีวิตจากการไปปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการที่เป็นหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน ทำให้นักศึกษาสามารถพัฒนาและมีความพร้อมในการประกอบอาชีพและก้าวสู่การทำงาน 2) เพื่อสร้างบัณฑิตไทยให้มีทักษะที่พร้อมในการปฏิบัติงาน (employability) และมีทักษะ (skills) ที่ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการและตลาดแรงงาน รวมทั้งมีศักยภาพที่พร้อมเป็นผู้ประกอบการ (entrepreneurship) ที่สามารถทำงานได้ทั่วโลก (global mobility) และ 3) เพื่อสร้างพันธกิจสัมพันธ์ (engagement) ระหว่างสถานประกอบการและสถาบันอุดมศึกษาผ่านนักศึกษา คณาจารย์นิเทศ และผู้นิเทศ อันจะนำไปสู่ความร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมได้รับประโยชน์กว้างขวางยิ่งขึ้น (วิจิตร ศรีสอาน, 2565)

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2561) ได้กล่าวไว้ว่า สมรรถนะ หมายถึง กลุ่มของทักษะ ความรู้ ความสามารถ รวมทั้งพฤติกรรม คุณลักษณะและทัศนคติที่บุคลากรจำเป็นต้องมีเพื่อปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร นอกจากนี้ องค์การสหประชาชาติ หรือ United Nations (2010) ได้ให้ความหมายของสมรรถนะว่า เป็นการรวมกันของ ทักษะ ลักษณะ และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติงานที่ประสบความสำเร็จ เป็นสิ่งสำคัญสำหรับพนักงานทุกคน ไม่ว่าจะอาชีพใดก็ตาม นอกจากนี้ มีนักวิจัยให้ความสนใจเกี่ยวกับสมรรถนะ จิตวิทยา และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อใช้ในการพัฒนาองค์กร และบริหารจัดการมนุษย์ (Schneider, 2019)

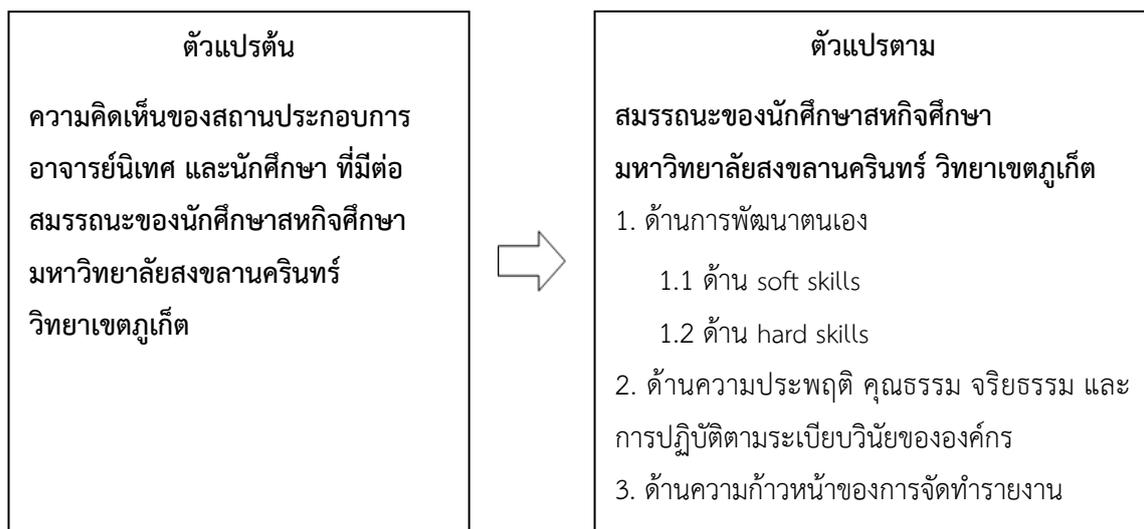
จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานวิจัยของ กมลวรรณ แสงทอง และ ญัฐพงศ์ ทองเทพ (2566) ได้ศึกษาศักยภาพของนักศึกษาสหกิจศึกษาในมุมมองของสถานประกอบการต่อการพัฒนา งานสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต ภูเก็ต ผลการวิจัย พบว่า ทักษะทางสังคม (soft skills) และทักษะทางด้านความรู้ ความสามารถในวิชาชีพ (hard skills) จากมุมมองของสถานประกอบการ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49) จากจำนวนทั้งหมด 5 ระดับ แสดงให้เห็นว่า สถานประกอบการเล็งเห็นถึงศักยภาพ ของนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต สามารถตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานได้เป็นอย่างดี ผลงานวิจัยของ วรณะ วิจิตร และคณะ (2562) ได้ศึกษาความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อ นักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน ประกอบด้วย ด้านผลสำเร็จของงาน ด้านความรู้ความสามารถ ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ลักษณะส่วนบุคคล การจัดทำรายงานสหกิจศึกษา นอกจากนี้ นโยบายกระทรวงการ อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่มีนโยบายส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาร่วมมือกับสถาน ประกอบการในการจัดหลักสูตรสหกิจศึกษาและการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานให้มีคุณภาพ เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด มีระบบ เพื่อนำไปสู่การผลิตบัณฑิตที่มีศักยภาพและสมรรถนะสูง สามารถ ปฏิบัติงานได้จริง ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน (อว., 2565)

จากความเป็นมา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีผลงานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาศักยภาพของนักศึกษา สหกิจศึกษาในมุมมองของสถานประกอบการ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาศักยภาพของนักศึกษาสหกิจศึกษาใน มุมมองที่แตกต่างออกไป โดยศึกษาข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการปฏิบัติงานสหกิจศึกษาของนักศึกษา กล่าวคือ ในมุมมองของอาจารย์นิเทศ และนักศึกษา นั่นเอง ว่ามีความคิดเห็นเหมือนหรือแตกต่างไปจากสถาน ประกอบการอย่างไร โดยผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงขั้นตอนการนิเทศที่มีการประเมินสมรรถนะของนักศึกษา โดย สถานประกอบการ อาจารย์นิเทศ และนักศึกษา เป็นการประเมิน 360 องศา ทำให้ทราบความคิดเห็นจากทุก มุมมอง ผลการวิจัยที่ได้สามารถนำมาต่อยอดและส่งต่อไปยังคณะ/วิทยาลัย ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต เพื่อปรับปรุงหลักสูตร และจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้ตรงกับความต้องการของ ตลาดแรงงาน และเพื่อเป็นไปตามนโยบายของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ที่มีนโยบาย ขับเคลื่อนการจัดหลักสูตรสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (cooperative and work integrated education: CWIE) และตระหนักถึงความสำคัญในการส่งนักศึกษาไปปฏิบัติงานในสถาน ประกอบการ เน้นคุณภาพของนักศึกษา ความพร้อมทางด้านวิชาการ ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ เพื่อให้ศึกษามีสมรรถนะพร้อมสู่โลกแห่งการทำงานจริงได้ทันทีหลังสำเร็จ การศึกษา

งานวิจัยนี้ เป็นการศึกษาสมรรถนะของนักศึกษาสหกิจศึกษา เปรียบเทียบระหว่างสถานประกอบการ อาจารย์นิเทศ และนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต โดยมีกรอบแนวคิดการ วิจัย ดังแสดงในภาพ 1

ภาพ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวิเคราะห์ผลการประเมินการนิเทศนักศึกษาสหกิจศึกษา โดยสถานประกอบการ อาจารย์นิเทศ และนักศึกษาสหกิจศึกษา

2. เพื่อเปรียบเทียบมุมมองระหว่างสถานประกอบการ อาจารย์นิเทศ และนักศึกษาสหกิจศึกษา ที่มีต่อสมรรถนะของนักศึกษาสหกิจศึกษา

วิธีการวิจัย

1. ประชากรการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการนำข้อมูลผลการประเมินการนิเทศนักศึกษาสหกิจศึกษา โดยสถานประกอบการ อาจารย์นิเทศ และนักศึกษาสหกิจศึกษา ในปีการศึกษา 2565 มาวิเคราะห์ โดยแสดงจำนวนผู้ตอบแบบประเมิน ดังแสดงในตาราง 3 ใช้ข้อมูลจากเว็บไซต์ข้อมูล การประกันคุณภาพ (EdPEX) ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ดังนี้

ข้อ 2.1 ว่าด้วยเรื่อง ข้อมูลผลการฝึกงาน/สหกิจศึกษาของนักศึกษา คณะกรรมการบริการและการท่องเที่ยว

ข้อ 2.5 ว่าด้วยเรื่อง ข้อมูลผลการฝึกงาน/สหกิจศึกษาของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

ข้อ 2.6 ว่าด้วยเรื่อง ข้อมูลผลการฝึกงาน/สหกิจศึกษาของนักศึกษา วิทยาลัยการคอมพิวเตอร์

2. ขั้นตอนการวิจัย

2.1 ตรวจสอบข้อมูลผลการประเมินการนิเทศนักศึกษาสหกิจศึกษา

2.2 ปรับข้อมูลจากผลการประเมินการนิเทศ นำมาหาค่าเฉลี่ย (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ในภาพรวมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต

2.3 พิจารณาประเด็นการใช้ข้อมูลส่วนบุคคล ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 วันพิชิต ชินตระกูลชัย (2562) พบว่า ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ไม่สามารถระบุไปถึงตัวบุคคลได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม และไม่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่ละเอียดอ่อน

2.4 นำข้อมูลมาประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

2.5 สรุปผลการศึกษา และวางแผนต่อยอดการทำผลงานวิจัยในอนาคต ซึ่งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต มีหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่มีนักศึกษาออกปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ดังแสดงในตาราง 1 (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต, 2565)

ตาราง 1

หลักสูตรระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ที่มีนักศึกษาออกปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ในปีการศึกษา 2565

คณะ/วิทยาลัย	หลักสูตร
คณะกรรมการบริการและการท่องเที่ยว	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการบริการ (หลักสูตรนานาชาติ)
	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว (หลักสูตรนานาชาติ)
คณะเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและการจัดการสิ่งแวดล้อม
	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศสิ่งแวดล้อม
	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทางทะเลและการจัดการชายฝั่ง

ตาราง 1 (ต่อ)

หลักสูตรระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ที่มีนักศึกษาออกปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ในปีการศึกษา 2565

คณะ/วิทยาลัย	หลักสูตร
วิทยาลัยการคอมพิวเตอร์	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการคอมพิวเตอร์ วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจดิจิทัล (หลักสูตรนานาชาติ) วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมดิจิทัล (หลักสูตรนานาชาติ)

3. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติต่าง ๆ โดยใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ด้วยการแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553)

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

แต่ละคณะ/วิทยาลัย ใช้แบบประเมินการนิเทศนศึกษาศหกิจศึกษาที่มีหัวข้อประเมินเหมือนกัน โดยมีรายละเอียด ดังแสดงในตาราง 2 (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต, 2565)

ตาราง 2

ประเด็นสำหรับการประเมินการนิเทศนศึกษาศหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต สำหรับการประเมินนักศึกษา (โดยสถานประกอบการ อาจารย์นิเทศ และนักศึกษา)

ลำดับที่	หัวข้อการประเมิน
1	การพัฒนาตนเอง 1.1 การพัฒนาตนเองด้าน soft skills (บุคลิกภาพ วุฒิภาวะ การปรับตัว การแสดงความคิดเห็น การแสดงออก มนุษยสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วมกับองค์กร) 1.2 การพัฒนาตนเองด้าน hard skills (การเรียนรู้ ความรู้ความสามารถพื้นฐานที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ)
2	ความประพฤติ คุณธรรม จริยธรรม และการปฏิบัติตามระเบียบวินัยขององค์กร เช่น การลา การขาดงาน การแต่งกาย
3	ความก้าวหน้าของการจัดทำรายงาน

ผลการวิจัย

จากการศึกษาสมรรถนะของนักศึกษาสหกิจศึกษา เปรียบเทียบระหว่างสถานประกอบการ อาจารย์นิเทศ และนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต สรุปผลการศึกษาดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมินการนิเทศนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3

สถิติแสดงจำนวนของผู้ตอบแบบประเมินการนิเทศนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ปีการศึกษา 2565

คณะ/วิทยาลัย	จำนวนของผู้ตอบแบบประเมิน (คน)		
	พี่เลี้ยงในสถานประกอบการ	อาจารย์นิเทศ	นักศึกษา
คณะกรรมการและการท่องเที่ยว	44	27	65
คณะเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	25	13	38
วิทยาลัยการคอมพิวเตอร์	35	24	61
รวม	104	64	164

จากตาราง 3 พบว่า จำนวนของผู้ตอบแบบประเมินการนิเทศนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ปีการศึกษา 2565 โดยประกอบด้วย พี่เลี้ยงในสถานประกอบการ จำนวน 104 คน อาจารย์นิเทศ จำนวน 64 คน และนักศึกษา จำนวน 164 คน (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต, 2565)

2. ผลการวิเคราะห์ผลประเมินการนิเทศนักศึกษาสหกิจศึกษา โดยสถานประกอบการ อาจารย์นิเทศ และนักศึกษาสหกิจศึกษา ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4

ผลการวิเคราะห์ผลประเมินการนิเทศนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต เปรียบเทียบในมุมมองระหว่างสถานประกอบการ อาจารย์นิเทศ และนักศึกษา (ปีการศึกษา 2565)

สมรรถนะของนักศึกษา สหกิจศึกษา	ผลการประเมิน								
	สถานประกอบการ			อาจารย์นิเทศ			นักศึกษา		
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล
1. ด้านการพัฒนาตนเอง									
1.1 ด้าน soft skills	4.52	0.63	มากที่สุด	4.71	0.51	มากที่สุด	4.72	0.51	มากที่สุด
1.2 ด้าน hard skills	4.61	0.57	มากที่สุด	4.75	0.46	มากที่สุด	4.66	0.51	มากที่สุด

ตาราง 4 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์ผลประเมินการนิเทศนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต เปรียบเทียบ
ในมุมมองระหว่างสถานประกอบการ อาจารย์นิเทศ และนักศึกษา (ปีการศึกษา 2565)

สมรรถนะของนักศึกษา สหกิจศึกษา	ผลการประเมิน								
	สถานประกอบการ			อาจารย์นิเทศ			นักศึกษา		
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล
2. ด้านความประพฤติ คุณธรรม จริยธรรม และการปฏิบัติตาม ระเบียบวินัยขององค์กร	4.70	0.51	มากที่สุด	4.86	0.40	มากที่สุด	4.74	0.48	มากที่สุด
3. ด้านความก้าวหน้า ของการจัดทำรายงาน	4.64	0.56	มากที่สุด	4.48	0.69	มาก	4.51	0.63	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.62	0.57	มากที่สุด	4.70	0.51	มากที่สุด	4.66	0.53	มากที่สุด

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ผลประเมินการนิเทศนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต เปรียบเทียบในมุมมองระหว่างสถานประกอบการ อาจารย์นิเทศ และนักศึกษา (ปีการศึกษา 2565) พบว่า สมรรถนะของนักศึกษาสหกิจศึกษาในมุมมองสถานประกอบการ ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($M=4.62$) สมรรถนะของนักศึกษาสหกิจศึกษาในมุมมองอาจารย์นิเทศ ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($M=4.70$) และสมรรถนะของนักศึกษาสหกิจศึกษาในมุมมองนักศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($M=4.66$) เช่นกัน

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สถานประกอบการเห็นว่า นักศึกษามีความประพฤติ คุณธรรม จริยธรรม และการปฏิบัติตามระเบียบวินัยขององค์กร เช่น การลา การขาดงาน การแต่งกาย อยู่ในระดับมากที่สุด ($M=4.62$) รองลงมา นักศึกษามีความก้าวหน้าของการจัดทำรายงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($M=4.64$) นักศึกษามีการพัฒนาตนเองด้าน hard skills อยู่ในระดับมากที่สุด ($M=4.61$) และนักศึกษามีการพัฒนาตนเองด้าน soft skills อยู่ในระดับมากที่สุด ($M=4.52$) ตามลำดับ

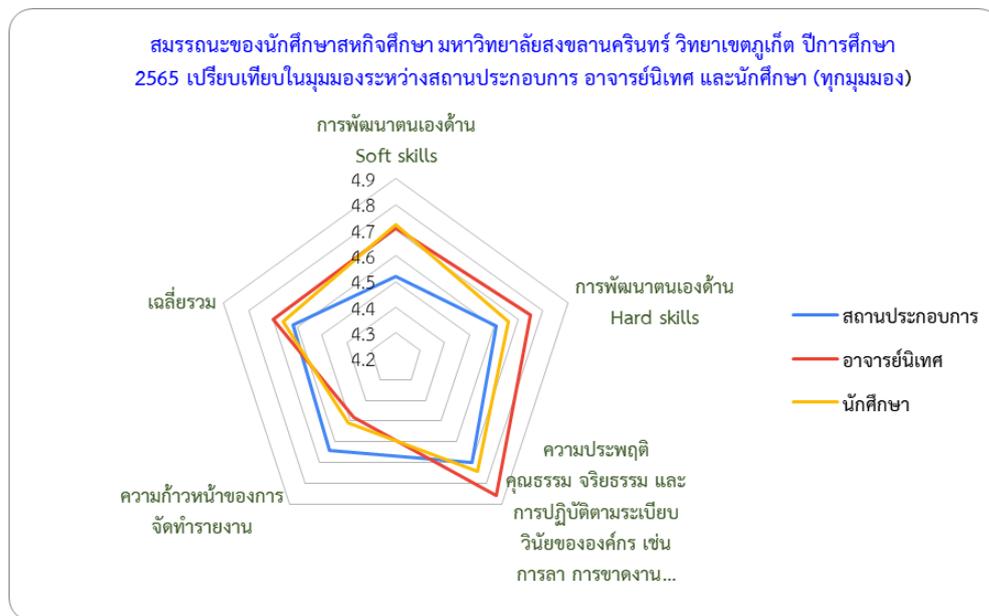
อาจารย์นิเทศเห็นว่า นักศึกษามีความประพฤติ คุณธรรม จริยธรรม และการปฏิบัติตามระเบียบวินัยขององค์กร เช่น การลา การขาดงาน การแต่งกาย อยู่ในระดับมากที่สุด ($M=4.86$) รองลงมา นักศึกษามีการพัฒนาตนเองด้าน hard skills อยู่ในระดับมากที่สุด ($M=4.75$) นักศึกษามีการพัฒนาตนเองด้าน soft skills อยู่ในระดับมากที่สุด ($M=4.71$) และนักศึกษามีความก้าวหน้าของการจัดทำรายงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($M=4.48$) ตามลำดับ

ในขณะที่นักศึกษาเห็นว่า นักศึกษามีความประพฤติ คุณธรรม จริยธรรม และการปฏิบัติตามระเบียบวินัยขององค์กร เช่น การลา การขาดงาน การแต่งกาย อยู่ในระดับมากที่สุด ($M=4.74$) รองลงมา นักศึกษามีการพัฒนาตนเองด้าน soft skills อยู่ในระดับมากที่สุด ($M=4.72$) นักศึกษามีการพัฒนาตนเองด้าน hard

skills อยู่ในระดับมากที่สุด ($M=4.66$) และนักศึกษามีความก้าวหน้าของการจัดทำรายงาน อยู่ในระดับมาก ($M=4.51$) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์สมรรถนะของนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต เปรียบเทียบในมุมมองระหว่างสถานประกอบการ อาจารย์นิเทศ และนักศึกษา (ทุกมุมมอง) ดังแสดงในภาพ 2

กราฟแสดงผลการวิเคราะห์สมรรถนะของนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต เปรียบเทียบในมุมมองระหว่างสถานประกอบการ อาจารย์นิเทศ และนักศึกษา (ปีการศึกษา 2565 ในทุกมุมมอง)

จากภาพ 2 กราฟแสดงผลการวิเคราะห์สมรรถนะของนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต เปรียบเทียบในมุมมองระหว่างสถานประกอบการ อาจารย์นิเทศ และนักศึกษา (ปีการศึกษา 2565 ในทุกมุมมอง) พบว่า สมรรถนะของนักศึกษาสหกิจศึกษาในภาพรวม ในมุมมองอาจารย์นิเทศสูงกว่าในมุมมองสถานประกอบการ และนักศึกษา ในขณะที่ในมุมมองของนักศึกษาเห็นว่าสมรรถนะของนักศึกษาสูงกว่าในมุมมองสถานประกอบการ ดังนั้น สามารถเรียงลำดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของนักศึกษาสหกิจศึกษาในภาพรวม จากมากไปน้อยได้ว่า อาจารย์นิเทศ นักศึกษา และสถานประกอบการ ตามลำดับ

4. ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสมรรถนะของนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูล และแปลงข้อมูลความคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้ตอบแบบประเมินการนิเทศ นักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต (ปีการศึกษา 2565) โดยนำข้อมูลที่เป็นความเรียงที่ตอบโดยสถานประกอบการ อาจารย์นิเทศ และนักศึกษา จัดกลุ่มประเด็นเป็นรูปแบบกลุ่มคำ หรือ

วลี แล้วนับความถี่ของแต่ละประเด็นที่ถูกกล่าวถึง แล้วนำมาสร้างมโนภาพข้อมูล (data visualization) จัดอันดับ และนำเสนอในประเด็นที่ถูกกล่าวถึงมากที่สุด 10 อันดับ โดยมีรายละเอียดดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5

10 อันดับ ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสมรรถนะของนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต

อันดับที่	ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสมรรถนะของนักศึกษาสหกิจศึกษา	ความถี่ในการกล่าวถึง
1	นักศึกษาปฏิบัติงานได้ยอดเยี่ยม	10
2	ผู้ประเมินพึงพอใจนักศึกษามาก	7
3	ปรับตัวได้ดี	6
4	เสริมทักษะทางด้าน Hard skills	6
5	กระตือรือร้น	4
6	ควรส่งนักศึกษาในปีถัดไปอีก	4
7	ตั้งใจปฏิบัติงาน	4
8	มีความรับผิดชอบ	4
9	เสริมทักษะทางด้าน Soft skills	4
10	ขยัน	2

จากตาราง 5 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสมรรถนะของนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต 10 อันดับ พบว่า นักศึกษาปฏิบัติงานได้ยอดเยี่ยม ผู้ประเมินพึงพอใจนักศึกษามาก ปรับตัวได้ดี เสริมทักษะทางด้าน hard skills กระตือรือร้น ควรส่งนักศึกษาในปีถัดไปอีก ตั้งใจปฏิบัติงาน มีความรับผิดชอบ เสริมทักษะทางด้าน soft skills และขยัน นอกจากนี้ยังมีความคิดเห็นเพิ่มเติมอื่น ๆ ดังแสดงในภาพ 3

ภาพ 3

ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสมรรถนะของนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาสรรถนะของนักศึกษาสหกิจศึกษา เปรียบเทียบระหว่างสถานประกอบการ อาจารย์นิเทศ และนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต พบว่า สรรถนะของนักศึกษาสหกิจศึกษาในภาพรวม อาจารย์นิเทศเล็งเห็นถึงสรรถนะของนักศึกษาสหกิจศึกษามากกว่าสถานประกอบการและนักศึกษา โดยเมื่อพิจารณารายด้านสรรถนะของนักศึกษาในมุมมองของอาจารย์นิเทศอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ได้แก่ การพัฒนาตนเองด้าน soft skills (บุคลิกภาพ วุฒิภาวะ การปรับตัว การแสดงความคิดเห็น การแสดงออก มนุษยสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วมกับองค์กร) การพัฒนาตนเองด้าน hard skills (การเรียนรู้ ความรู้ความสามารถพื้นฐานที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ) และความประพฤติ คุณธรรม จริยธรรม และการปฏิบัติตามระเบียบวินัยขององค์กร เช่น การลา การขาดงาน การแต่งกาย ยกเว้นความก้าวหน้าของการจัดทำรายงาน ที่อาจารย์นิเทศยังมองว่าควรเสริมทักษะการจัดทำรายงานให้มีความก้าวหน้าและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น สำหรับนักศึกษาประเมินสรรถนะตนเองสูงกว่าในมุมมองสถานประกอบการ โดยเฉพาะในเรื่องการพัฒนาตนเองด้าน soft skills (บุคลิกภาพ วุฒิภาวะ การปรับตัว การแสดงความคิดเห็น การแสดงออก มนุษยสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วมกับองค์กร) ที่นักศึกษาประเมินตนเองสูงกว่าสถานประกอบการ ซึ่งสถานประกอบการมีความคาดหวังในเรื่องดังกล่าวสูงกว่าที่นักศึกษาคิดไว้ นอกจากนี้ จากผลการศึกษา พบว่า สถานประกอบการ และอาจารย์นิเทศ มีความคิดเห็นตรงกันว่า นักศึกษามีการพัฒนาตนเองด้าน hard skills สูงกว่าการพัฒนาตนเองด้าน soft skills ในขณะที่นักศึกษาเห็นว่า นักศึกษามีการพัฒนาตนเองด้าน soft skills สูงกว่าการพัฒนาตนเองด้าน hard skills หลักสูตรจึงควรเสริมทักษะให้กับนักศึกษาทางด้าน soft skills ซึ่งเป็นทักษะทางอารมณ์ ไม่ใช่ด้านเทคนิค เป็นความสามารถภายในบุคคล (Marin-Zapata et al., 2022) เพื่อตอบสนองต่อความคาดหวังของสถานประกอบการ และสอดคล้องกับนโยบายกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่มีนโยบายส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดหลักสูตรสหกิจศึกษาและการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (cooperative and work integrated education: CWIE) ให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด มีระบบ เพื่อนำไปสู่การผลิตบัณฑิตที่มีศักยภาพและสรรถนะสูง สามารถปฏิบัติงานได้จริง ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน (อว., 2565)

สรรถนะของนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ในมุมมองสถานประกอบการ อาจารย์นิเทศ และนักศึกษาสหกิจศึกษา พบว่า นักศึกษามีสรรถนะในระดับมากที่สุด ของทั้ง 3 มุมมอง ซึ่งผลการศึกษาของ กมลวรรณ แสงทอง และ ญัฐพงศ์ ทองเทพ (2566) ได้กล่าวไว้ว่า ศักยภาพของนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ในมุมมองของสถานประกอบการต่อการพัฒนางานด้านสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน โดยภาพรวม สถานประกอบการพึงพอใจนักศึกษามาก ทางด้านทักษะทางสังคม และทักษะทางด้านความรู้ ความสามารถในวิชาชีพ นอกจากนี้ ยังมีผลงานวิจัยของ วรณะ วิจิตร และคณะ (2562) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทางด้าน

ผลสำเร็จของงาน ด้านความรู้ความสามารถ ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ลักษณะส่วนบุคคล และการจัดทำ รายงานสหกิจศึกษา

สถานประกอบการ อาจารย์นิเทศ และนักศึกษา มีความคิดเห็นตรงกันว่า นักศึกษามีสมรรถนะสูงว่า ด้วยเรื่องความประพฤติ คุณธรรม จริยธรรม และการปฏิบัติตามระเบียบวินัยขององค์กร เช่น การลา การขาดงาน การแต่งกาย ซึ่งผลการศึกษาก็เห็นได้ว่า การเตรียมความพร้อมนักศึกษาก่อนออกปฏิบัติงานในสถานประกอบการ ของมหาวิทยาลัยในเรื่องของการพัฒนาบุคลิกภาพ การแต่งกาย และมารยาทการเข้าสังคม ดำเนินการเตรียมความพร้อมได้ประสบความสำเร็จ สร้างความพึงพอใจให้กับสถานประกอบการในระดับสูงในเรื่องดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะจากสถานประกอบการ อาจารย์นิเทศ และนักศึกษาสหกิจศึกษา ที่หลักสูตรสามารถนำไปใช้ปรับปรุงหลักสูตรเพื่อผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ มีดังนี้

1. นักศึกษาควรเสริมทักษะทางด้าน soft skills ให้มีการปฏิสัมพันธ์กับพี่เลี้ยงเพิ่มมากขึ้นเพื่อพัฒนาความรู้ และการเข้าสังคมการทำงาน เช่น การคิดเชิงตรรกะ
2. นักศึกษาควรเสริมทักษะทางด้าน hard skills เช่น คณิตศาสตร์ สถิติ ระเบียบวิธีวิจัย ภาษาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ การใช้เครื่องมือซอฟต์แวร์ในการทำงาน การศึกษาคู่มือที่จำเป็นในการทำงาน เป็นต้น
3. แนะนำให้มหาวิทยาลัยเชิญสถานประกอบการที่เคยรับนักศึกษาสหกิจศึกษาเข้าร่วมงานมหกรรม job fair ที่มหาวิทยาลัยจัดในแต่ละปี เพื่อเปิดโอกาสให้สถานประกอบการพบปะนักศึกษาโดยตรง และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างนักศึกษารุ่นพี่ที่ผ่านการปฏิบัติงานในแต่ละสถานประกอบการกับนักศึกษารุ่นน้อง เพื่อเป็นข้อมูลในการเลือกสถานประกอบการสหกิจศึกษาให้แก่ศึกษารุ่นน้องต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาพัฒนาการของนักศึกษาสหกิจศึกษา ในช่วงเริ่มและสิ้นสุดการปฏิบัติงาน ในมุมมองสถานประกอบการ และอาจารย์นิเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต
2. วิเคราะห์ความต้องการของสถานประกอบการต่อทักษะทางด้าน hard skills และ soft skills ของนักศึกษาสหกิจศึกษา
3. การจัดอันดับความพร้อมของสถานประกอบการ ตามแนวทางการดำเนินงานสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน ในมุมมองอาจารย์นิเทศ และนักศึกษา และหลักการสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (cooperative and work integrated education: CWIE)

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมลวรรณ แสงทอง และ ญัฐพงศ์ ทองเทพ. (2566). ศักยภาพของนักศึกษาสหกิจศึกษาในมุมมองของสถานประกอบการต่อการพัฒนางานสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน กรณีศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต. *Journal of Information and Learning*, 34(3), 46-61. <https://doi.org/10.14456/jil.2023.33>
- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565, 18 มกราคม). *โครงการส่งเสริมการจัดสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน*. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. <https://www.mhesi.go.th/index.php/flagship-project/6820-CWIE.html>
- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565, 13 ธันวาคม). *กรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2566 - 2570*. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (mhesi). <https://www.mhesi.go.th/index.php/all-media/book-ministry/8310-2022-12-13-06-27-40.html>
- คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา. (2565). *หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการจัดหลักสูตรสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน พ.ศ.2565*. คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา.
- จินดารัตน์ โพธิ์นอก. (2561, 28 พฤศจิกายน). *องค์ความรู้ภาษา-วัฒนธรรม*. สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. <http://legacy.orst.go.th/wp-content/uploads/2018/12/11282561-สมรรถนะ.pdf>
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. เทพเนรมิตรการพิมพ์.
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต. (2565). *คณะและสาขาที่เปิดสอน*. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต (psu). <https://www.psu.ac.th/phuket/admissions/undergraduate/>
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต. (2566). *EdPEX*. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต. <https://info261518.wixsite.com/edpex/copy-of-forwriter>
- วรรณะ วิจิตร และคณะ. (2562, กรกฎาคม). *ความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่* [Paper presentation], การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ, สงขลา, ประเทศไทย.
- วันพิชิต ชินตระกูลชัย. (2564, 20 กันยายน). *ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลอ่อนไหว คืออะไร มีกี่ประเภท มีอะไรบ้าง?*. openpdpa. <https://openpdpa.org/personal-data-type/>
- วิจิตร ศรีสอาน. (2565). *โมดูล 1 หลักการ แนวคิด นโยบาย และกฎหมาย สหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน*. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- สมาคมสหกิจศึกษาไทย. (2552). *มาตรฐานและการประกันคุณภาพการดำเนินงานสหกิจศึกษา*. สมาคมสหกิจศึกษาไทย.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2561, 30 มกราคม). *การพัฒนาสมรรถนะหลัก (สำหรับข้าราชการใหม่)*. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.

https://www.ocsc.go.th/sites/default/files/attachment/page/aptitude_development.pdf

ภาษาอังกฤษ

Khampirat, B. (2016). Developing Global Standards Framework and Quality Integrated Models for Cooperative and Work-Integrated Education Programs. *Asia-Pacific Journal of Cooperative Education*, 17(4), 349-362. <https://eric.ed.gov/?id=EJ1131541>

Karsten, E. Z. (2018). *Cooperative education in the Asian region*. (1st ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315402024>

Marin-Zapata et al., (2022). *Soft skills, do we know what we are talking about?*. *Rev Manag Sci* 16. <https://doi.org/10.1007/s11846-021-00474-9>

Schneider, K. (2019). *What Does Competence Mean?*. (14th ed.). Psychology. <https://doi.org/10.4236/psych.2019.1014125>

United Nations. (2010). *Un competency development – A practical guide*. Office of Human Resource Management Department of Management United Nations. https://hr.un.org/sites/hr.un.org/files/Un_competency_development_guide.pdf